

GOED FISCAAL NIEUWS VOOR DE ERFGENAAM

Mr. René Kumpen.

Het Hof van Cassatie besliste op 10.10.2010 omtrent navolgende geschil tussen erfgenaam en fiscus:

Een man - gehuwd onder het wettelijk stelsel - overleed op 23 januari 2004. Hij liet een echtgenote na en 2 kinderen. Voor de berekening van zijn successierechten dienden, vanuit zijn huwelijksstelsel, twee aktes beoordeeld te worden:

- een akte “*wijziging van huwelijkscontract*”, waarbij de man 2 onroerende goederen inbracht in het gemeenschappelijke vermogen waarvan artikel 2 voorzag dat **de huwelijksgemeenschap bij vooroverlijden van de man** in volle eigendom werd toebedeeld aan zijn vrouw.
- een aanvullende akte “*wijziging van huwelijkscontract*”, waarbij voormeld artikel werd gewijzigd in die zin dat **de huwelijksgemeenschap** bij de ontbinding van de huwelijksgemeenschap “*om eender welke reden*” **aan zijn vrouw** werd toebedeeld en dus ongeacht wie eerst stierf.

De betwisting rees of de staat successierechten kon heffen op de waarde van de helft van de onroerende goederen die de man in het gemeenschappelijke vermogen inbracht. **Burgerrechtelijk - voor de regels van de inkorting - wordt een dergelijke toebedeling immers voor de helft als een schenking beschouwd - aan de waarde op datum deling -** Krachtens artikel 2 W. Succ. zijn successierechten verschuldigd op de erfgoederen ongeacht of zij overgemaakt worden ingevolge de wet, een testament of een contract.

Volgens de fiscus betrof het een contractuele erfstelling die tot stand komt bij wijze van een overeenkomst om niet, waarbij de man t.v.v. zijn echtgenote beschikte over de goederen van zijn nalatenschap. Vermits een contractuele erfstelling enkel betrekking heeft op de goederen van de nalatenschap van de beschikker bleven -volgens de fiscus- successierechten op het surplus (de helft) verschuldigd.

Daarentegen is er zoiets als een verblijvingsbeding in een huwelijkscontract, dat het volledig gemeenschappelijke vermogen bij ontbinding van het huwelijksvermogensstelsel ‘*om eender welke reden*’ aan de mede-echtgenoot toebedeelt. Dit is geen overeenkomst over de nalatenschap van die mede-echtgenoot, maar over het gemeenschappelijke vermogen.

De clausule die diende beoordeeld te worden wordt ook “de sterfhuisclausule “ genoemd omdat de toebedeling van het gemeenschappelijk vermogen aan een echtgenoot wordt overgedragen, ongeacht of die de andere overleeft. Ze wordt vaak toegepast wanneer er reeds een vermoeden bestaat wie als langstlevende zal overblijven. Bleef de vraag of er successierechten geheven konden worden op basis van artikel 2 van het Wetboek Successierechten.

Het Hof stelde: “Het bestreden arrest heeft wettig geoordeeld dat het bedoelde verblijvingsbeding en het ‘surplus’ geen contractuele erfstelling is en dat het ‘surplus’ niet belastbaar is op grond van artikel 2 Wetboek Successierechten.”

Hiermee oordeelde het Hof ten gunste van de erfgenaam: er zijn geen successierechten verschuldigd op die helft, m.a.w. : **“de burgerrechtelijke regel wordt niet doorgetrokken voor de heffing van de successierechten”**.

KUMPEN René
ARGUS Advocaten